

FAKTE VINÜÜLKLORIIDI KOHTA

Peamine vinüülkloriidiga kokkupuute vorm on sissehingamine. Pikaajaline kokkupuude võib põhjustada maksa-, aju-, vere- ja kopsuvähki. Rahvusvaheline vähiuurimiskeskus IARC liigitab vinüülkloriidi 1. rühma kantserogeeniks, mis tähendab, et selle vähki tekitav mõju on kindlaks tehtud.

Kus oht esineb

Vinüülkloriidiga puututakse peamiselt kokku sissehingamise teel, mis toimub eelkõige vinüülkloriidi/PVC-d tootvates ja PVC-d töötlevates tehastes (sh vinüülkloriidi pakendamine, ladustamine ja käitlemine). Ohtlikud tegevusalad on tööstuskemikaalide, plast- ja metalltoodete ning masinate tootmine. Kuid siia hulka kuuluvad ka transpordi ja ehitusega seotud elukutsed ja teenused.

Täiendav info

Vinüülkloriid on kergsüttiv värvitu gaas. Looduslikult vinüülkloriidi ei leidu ja kaubanduslikuks otstarbeks tuleb seda tööstuslikult toota. Vinüülkloriidi kasutatakse eelkõige polüvinüülkloriidi e PVC tootmiseks, PVC-d aga kasutatakse mitmesuguste plasttoodete (sh torud, juhtme- ja kaabliümbrised ning pakendimaterjal) valmistamiseks. Vinüülkloriidi leidub põlemissaadusena ka tubakasuitsus.

Kuidas sümptomid teid mõjutada võivad

Lühiajaline kokkupuude vinüülkloriidiga võib põhjustada erinevaid sümptomeid, nagu nt on nõrkus, peapööritus, väsimus, kaalu kaotus, jäsemete tundetus ja surin, nägemishäired ning eriti rasketel juhtudel isegi kooma ja surm. Samuti võib see ärritada silmi, nahka, limaskesti ja hingamisteid. Väikese kokkupuutekontsentratsiooni korral suudab keha vinüülkloriidi metaboliseerida ja uriiniga väljutada. Pikaajaline kokkupuude võib põhjustada püsivat maksakahjustust ja maksavähki, neuroloogilisi või käitumuslikke sümptomeid ning käenaha ja -luude muutusi.

Kokkupuute ja vinüülkloriidiga seotud vähi väljakujunemise vaheline peiteaeg varieerub olenevalt vähiliigist tugevalt.

Mida saab teha

Et oleks teada, millal tuleks meetmeid rakendada, tuleb kokkupuudet regulaarselt mõõta. Teavitage töötajaid ohtudest, asjakohasest kaitseriistusest ja -varustusest ning kohustuslikest ennetusmeetmetest.

Parim lahendus kokkupuute ohjamiseks on kõrvaldamine või asendamine, nt vinüülkloriidi asendamine mõne teise, mitte kantserogeeniga ainega, ventilatsioonisüsteemi paigaldamine või protsesside ohutumaks muutmine. Kontrollige asjakohase isikukaitsevarustuse ja -riietuse kasutamist, nagu nt kaitseprillid, kemikaalikindel riietus ja kindad (kemikaalikindlad või isoleeritud) ning respiraatorid.

Viited: cancer.gov, OSHA, IARC, CDC